
Kyrkomötet Gudstjänstutskottets betänkande 2019:7

Bibeln och Den svenska psalmboken på nationella minoritetsspråk

---

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2019:7 Bibeln och Den svenska psalmboken på nationella minoritetsspråk. Kyrkostyrelsen föreslår att 2019 års översättning av Bibeln till nordsamiska, 2018 års översättning av bibeltexter till sydsamiska, 2017 års översättning av evangelierna till meänkieli samt 2018 års översättning av Den svenska psalmboken i urval till meänkieli ska få tas i bruk i Svenska kyrkan från första söndagen i advent 2019.

Utskottet gläds över att bibel och psalmbok nu finns tillgängliga på fler språk och föreslår att kyrkomötet med anledning av skrivelsen beslutar att dessa böcker får användas omedelbart.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar med anledning av kyrkostyrelsens skrivelse 2019:7 att

1. 2019 års översättning av Bibeln till nordsamiska får användas i Svenska kyrkan,
2. 2018 års översättning av bibeltexter till sydsamiska får användas i Svenska kyrkan,
3. 2017 års översättning av evangelierna till meänkieli får användas i Svenska kyrkan,
4. 2018 års översättning av Den svenska psalmboken i urval till meänkieli får användas i Svenska kyrkan,
5. anta utskottets förslag till ändringar i kyrkomötets beslut om användning i Svenska kyrkan av översättning till nordsamiska och lulesamiska av Nya testamentet (SvKB 2001:13), *bilaga I*.
6. detta beslut träder i kraft omedelbart.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2019:7 Bibeln och Den svenska psalmboken på minoritetsspråk

Kyrkomötet beslutar att

1. från och med första advent, den 1 december 2019 får 2019 års översättning av Bibeln på nordsamiska användas i Svenska kyrkan,
2. från och med första advent, den 1 december 2019 får 2018 års översättning av bibeltexter till sydsamiska användas i Svenska kyrkan,
3. från och med första advent, den 1 december 2019 får 2017 års översättning av evangelierna till meänkieli användas i Svenska kyrkan,
4. från och med första advent, den 1 december 2019 får 2018 års översättning av Den svenska psalmboken i urval till meänkieli användas i Svenska kyrkan.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2019:7 i Ln 2019:4y, *bilaga 2*.

Yttranden från Kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2019:7 i Kn 2019:5y, *bilaga 3* samt över utskottets förslag till ändringar i SvKB 2001:13 i Kn 2019:7y, *bilaga 4*.

Bakgrund

I skrivelsen föreslår kyrkostyrelsen att de översättningar av Bibeln till nordsamiska, sydsamiska och meänkieli som publicerats 2019, 2018 och 2017 ska få tas i bruk i Svenska kyrkan från första advent 2019. Den nordsamiska översättningen gäller Bibeln i sin helhet, medan översättningarna till sydsamiska och meänkieli gäller ett urval av bibeltexter. Översättningarna är gjorda i samverkan mellan bibelsällskapen i Finland, Norge och Sverige. De har lanserats i samband med sina respektive publiceringar och har på flera håll redan börjat användas i Svenska kyrkans verksamhet och gudstjänster. Genom det beslut i kyrkomötet som föreslås i skrivelsen, får dessa översättningar den officiella status i Svenska kyrkan, som regleras i kyrkoordningens 18 kap. 8 § om vilka översättningar till andra språk av Svenska kyrkans gudstjänstböcker som får användas i Svenska kyrkan.

I skrivelsen föreslås även att Psalmboken på meänkieli, som gavs ut 2018, ska få tas i bruk samtidigt som bibelöversättningarna. I skrivelsen redogörs för hur Svenska kyrkans reglering av kyrkliga böcker på minoritetsspråk ser ut och hur arbetet med översättning och teologisk granskning gått till. Översättningarnas konsekvenser för barn behandlas också.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar med anledning av kyrkostyrelsens skrivelse 2019:7 att

1. 2019 års översättning av Bibeln till nordsamiska får användas i Svenska kyrkan,
2. 2018 års översättning av bibeltexter till sydsamiska får användas i Svenska kyrkan,
3. 2017 års översättning av evangelierna till meänkieli får användas i Svenska kyrkan,
4. 2018 års översättning av Den svenska psalmboken i urval till meänkieli får användas i Svenska kyrkan,
5. anta utskottets förslag till ändringar i kyrkomötets beslut om användning i Svenska kyrkan av översättning till nordsamiska och lulesamiska av Nya testamentet (SvKB 2001:13), *bilaga 1*.
6. detta beslut träder i kraft omedelbart.

Gudstjänstutskottet gläds över att Bibeln och Den svenska psalmboken nu finns tillgängliga på fler språk. Utskottet vill uttrycka sin tacksamhet över det gedigna arbete som gjorts med bibelöversättningarna av de norska, finska och svenska bibelsällskapen och med översättningen av psalmboken utifrån kyrkomötets uppdrag. Det är angeläget att människor får möjlighet att fira gudstjänst, sjunga och be på sitt hjärtas språk och det blir nu möjligt för fler. Arbetet med dessa texter på minoritetsspråken bidrar också till att utveckla dessa språk till gagn för hela vårt samhälle.

I skrivelsens förslag låg att dessa översättningar skulle tas i bruk den första söndagen i advent 2019. Utskottet gläds över att de flesta av översättningarna redan brukas i Svenska kyrkans församlingar i de aktuella språkområdena och konstaterar att de tagits emot under högtidliga former i samband med att de publicerats. Genom kyrkomötets beslut blir dessa översättningar nu hela Svenska kyrkans gudstjänstböcker. Utskottet föreslår därför att beslutet, om att översättningarna får användas, ska träda i kraft omedelbart.

Vidare föreslår utskottet, i enlighet med det kyrkorättsnämnden har påtalat, att kyrkomötets beslut om användning i Svenska kyrkan av översättning till nordsamiska och lulesamiska av Nya testamentet (SvKB 2001:13) ska ändras som en konsekvens av utskottets förslag om den nya bibelöversättningen till nordsamiska.

Uppsala den 3 oktober 2019

På Gudstjänstutskottets vägnar

Sofija Pedersen Videke, ordförande

Maria Klasson Sundin, sekreterare

Beslutande: Sofija Pedersen Videke, ordförande, Roger Olsson, Anna-Karin Stråle Börjesson, Gunilla Bengtsson, Lisa Tegby, Anders Roos, Manilla Bergström, Anders Åkerlund, Margareta Andersson, Alexander Christiansson, Sven Milltoft, Carola Norén, Hans Lindholm, Marjut Ervasti och Göran Göransson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Gunilla Jannerstig, Birgitta Nilsson, Torvald Johansson, Maria Brolinson, Daniel Engström, Sara Gille, Lena Jönsson, Eva Kyrk och Alve Svensson.

Biskop Martin Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Bilaga 1

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Förslag till ändringar i kyrkomötets beslut om användning i Svenska kyrkan av översättning till nordsamiska och lulesamiska av Nya testamentet

Kyrkomötet beslutar att kyrkomötets beslut om användning i Svenska kyrkan av översättning till nordsamiska och lulesamiska av Nya Testamentet (SvKB 2001:13) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Den av *Norska Bibelsällskapet* år 1998 publicerade översättningen av Nya testamentet till nordsamiska, *Odda Testamenta*, och den av Svenska Bibelsällskapet år 2000 publicerade översättningen av Nya testamentet till lulesamiska, *Ådå Testamennta*, får användas vid läsning av texter som finns intagna i Den svenska evangelieboken samt i Kyrkohandbok för Svenska kyrkan I och Den svenska kyrkohandboken II samt vid andra textläsningar i den allmänna gudstjänsten och vid kyrkliga handlingar.

Föreslagen lydelse

Den av Svenska Bibelsällskapet år 2000 publicerade översättningen av Nya testamentet till lulesamiska, *Ådå Testamennta*, får användas vid läsning av texter som finns intagna i Den svenska evangelieboken samt i Kyrkohandbok för Svenska kyrkan I och Den svenska kyrkohandboken II samt vid andra textläsningar i den allmänna gudstjänsten och vid kyrkliga handlingar.

Detta beslut träder i kraft omedelbart efter att kyrkomötet har fattat sitt beslut.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2019:4y

Bibeln och Den svenska psalmboken på nationella minoritetsspråk

---

Läronämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2019:7 Bibeln och Den svenska psalmboken på nationella minoritetsspråk

I linje med sina tidigare yttranden (Ln 2002:2y, 2004:1y och 2005:7y) vill Läronämnden uttrycka stor tillfredsställelse och glädje över att hela bibeln nu översatts till nord-samiska, att alla kyrkoårets texter samt Markusevangeliet föreligger på sydsamiska och att de fyra evangelierna finns på meänkieli. Detta är ett viktigt uttryck för att Svenska kyrkan är flerspråkig.

När det gäller Den svenska psalmboken konstaterar Läronämnden att det är den svenskspråkiga versionen som är normativ för Svenska kyrkan, men bejakar och gläds över att den genom översättning, tolkning och vissa kontextualiserande tillägg har gjorts tillgänglig på det nationella minoritetsspråket meänkieli.

Uppsala den 29 augusti 2019

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Cristina Grenholm, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Martin Modéus, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Sören Dalevi, biskop Eva Nordung Byström, biskop Åsa Nyström, biskop Thomas Petersson, biskop Eva Brunne, Göran Eidevall, Marta Axner Ims, Margarethe Isberg, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Mikael Winninge.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2019:5y

**Bibeln och Den svenska psalmboken på nationella
minoritetsspråk**

Kyrkorättsnämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2019:7 Bibeln och den svenska psalmboken på nationella minoritetsspråk

Kyrkorättsnämnden ska enligt 4 kap. 1 a § i kyrkomötets arbetsordning utöver att yttra sig över förslag till ändringar i kyrkoordningen även yttra sig över förslag till ändringar i andra bestämmelser som beslutas av kyrkomötet. Förslagen i skrivelsen 2019:7 är att se som förslag till beslut om bestämmelser och enligt praxis blir beslut av detta slag utfärdade som bestämmelser i serien Svenska kyrkans bestämmelser (SvKB).

Det finns i SvKB 2001:13 bl.a. bestämmelser om översättning av Bibeln till nordsamiska. Om avsikten är att dessa bestämmelser inte längre ska gälla bör SvKB 2001:13 ändras i tillämpliga delar.

Bl.a. eftersom det redan i samverkan med Norska kyrkan har skett ett mottagande av en ny bibelöversättning till sydsamiska finns det skäl att låta besluten om översättningar träda i kraft omedelbart.

I övrigt har Kyrkorättsnämnden inget att erinra mot skrivelsens förslag.

Uppsala den 2 september 2019

På Kyrkorättsnämndens vägnar

Britas Lennart Eriksson, ordförande

Gunnar Edqvist, sekreterare

Närvarande ledamöter: Britas Lennart Eriksson, ordförande, Stig Eriksson, Mattias Benke, Bengt Kjellgren, Manilla Bergström, Anna-Lena Järvstrand och Mats Törnered.

Biskop Eva Nordung Byström har deltagit i nämndens överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2019:7y

Ändringar i kyrkomötets beslut om användning i Svenska kyrkan av översättning till nordsamiska och lulesamiska av Nya testamentet

---

Gudstjänstutskottet har begärt ett yttrande över ett förslag till ändringar i kyrkomötets beslut om användning i Svenska kyrkan av översättning till nordsamiska och lulesamiska av Nya testamentet (SvKB 2001:13).

Kyrkorättsnämnden konstaterade i sitt yttrande 2019:5y angående förslagen i kyrkostyrelsens skrivelse 2019:7, Bibeln och den svenska psalmboken på nationella minoritetsspråk att det i SvKB 2001:13 bl.a. finns bestämmelser om översättning av Bibeln till nordsamiska och att om avsikten är att dessa bestämmelser inte längre ska gälla bör SvKB 2001:13 ändras i tillämpliga delar.

Kyrkorättsnämnden har inget att erinra mot det förslag till ändringar i SvKB 2001:13 som Gudstjänstutskottet begärt ett yttrande över.

Uppsala den 3 oktober 2019

På Kyrkorättsnämndens vägnar

Britas Lennart Eriksson, ordförande

Gunnar Edqvist, sekreterare

Närvarande ledamöter: Britas Lennart Eriksson, ordförande, Stig Eriksson, Mattias Benke, Manilla Bergström, Anna-Lena Järvstrand, Mats Törnered och biskop Eva Nordung Byström.